

PROPOSTA DE FULL DE RUTA PER A LA INDEPENDÈNCIA

Justificació

Sovint s'acusa els independentistes, i amb raó, que presenten una Catalunya ideal per *després* de la independència, però no diuen com arribar-hi. Aquesta acusació sol anar acompanyada de l'afirmació, que ningú no sap si és certa o no, de que a Catalunya hi ha molts independentistes *del botonet*: gent que, si prement un botonet demà haguéssim de ser independents per art de màgia, no dubtarien a préme'l, però no estan disposats a assumir els riscos i els inconvenients que el procés comportaria.

La finalitat d'aquest document és fer una proposta per resoldre aquestes dues objeccions: d'una banda proposar un camí ràpid i viable per arribar-hi i d'altra fer una estimació dels riscos polítics i materials que aquest camí tindria.

El que ha valgut per a altres, ha de valdre per a Catalunya

A l'hora de fixar precedents per determinar quines són les condicions que s'haurien de complir, aquesta sembla una premissa bàsica i indiscutible: si una condició X ha valgut per a una altra nació propera (geogràficament i cronològicament) ha de valdre també en el nostre cas. I no hi ha dubte que a l'Europa dels darrers vint anys hi ha casos de sobres en els que ens podem inspirar i que es poden adduir per dissenyar el nostre propi camí.

Aquesta premissa s'usarà en la resta del document per justificar les propostes que es fan.

En algun punt caldrà saltar-se la legalitat

Diuen que quan es vol fer una cosa, la ciència jurídica sempre troba la manera legal de fer-ho. I deu ser cert, perquè sense anar més lluny la Transició es va fer sense saltar-se (formalment) la legalitat en cap moment. O sigui que l'actual Constitució, perfectament democràtica malgrat tots els seus defectes, és una evolució de les *Leyes Fundamentales* del franquisme, que eren *por su propia naturaleza, permanentes e inalterables*. Si aquesta filigrana jurídica va ser possible, més encara ho seria la independència de Catalunya.

Ara bé, això va ser possible perquè hi havia un consens grandíssim a fer-ho; començant pel rei (que tenia tots els poders del dictador, recordem-ho), continuant pels sectors dits *aperturistes* del règim, l'oposició i la gran majoria de la població i acabant pel context internacional. No oblidem que el procés va requerir guanyar **dos** referèndums!

Aquestes condicions no es donen ni de lluny en el nostre cas. És inimaginable que PP i PSOE s'avinguin a fer les reformes legals necessàries. Només cal recordar què va passar quan el lehendakari Iberretxe va anar a Madrid a presentar el seu pla: l'única discrepància era si, abans de dir que NO, se l'havia de deixar parlar (que no vol dir escoltar-lo) o ni això.

Per tant, és inevitable que en algun punt del procés caldrà saltar-se la legalitat. El que cal és trobar quin és aquest punt de manera que tingui els mínims costos i sigui el més inatacable possible des del punt de vista dels principis democràtics. Es tracta de trobar un punt on, per oposar-s'hi, calgués usar una legislació que se suposa democràtica per impedir l'aplicació d'un principi democràtic bàsic.

Un referèndum: ni viable ni imprescindible

PROPOSTA DE FULL DE RUTA PER A LA INDEPENDÈNCIA

Sembla bo que una decisió com la que ens ocupa es prengui amb el que és l'eina democràtica per excel·lència: el referèndum. Però cal reconèixer que a la pràctica aquest camí és inviable: saltar-se la legalitat precisament en aquest punt ni és possible ni seria el millor lloc. En tot cas, el referèndum hauria de ser de ratificació, després de la proclamació d'independència.

Un referèndum com a primer pas és inviable per moltes raons. No és imaginable que les *Cortes Españolas* aprovin la legislació pertinent, i qualsevol llei del Parlament de Catalunya o qualsevol acció de la Generalitat en aquesta línia toparia immediatament amb una infinitat d'obstacles de tota mena, començant pels corresponents recursos (i sentències) del Tribunal Constitucional.

Fins i tot hi ha raons pràctiques que l'impedirien; per deslegitimar-lo n'hi hauria prou amb que, basant-se en que la consulta és il·legal, no es constituís la Junta Electoral o que uns quants Ajuntaments es neguessin a obrir els locals municipals per instal·lar-hi el col·legi electoral.

D'altra banda, un referèndum no és imprescindible. El cas més proper és Kosovo: n'hi ha hagut prou amb una declaració del Parlament. Però hi ha més casos: Txecoslovàquia es va separar sense cap referèndum (segons la premsa de l'època perquè els polítics no estaven segurs de guanyar-lo ni a Txèquia ni a Eslovàquia; avui la situació és ben diferent). Tampoc no hi va haver referèndum quan la unificació d'Alemanya, ni en la majoria de les Repúbliques que van sorgir de l'URSS.

Un treball previ que cal fer

Si n'hi ha prou amb una declaració solemne del Parlament per una majoria suficient (discutirem més endavant què vol dir *suficient*) també és cert que cal abans tenir la seguretat que aquesta declaració serà admesa pels països més importants: bàsicament la UE i els EUA. Per tant hi ha una tasca diplomàtica imprescindible a fer abans, que garanteixi el reconeixement formal de Catalunya per un conjunt de països prou significatiu a les 24 hores de la proclamació. Contra el que s'ha dit i repetit manta vegades, no sembla que això hagi de ser especialment difícil, si es fa ben fet.

Cal anar a Brussel·les i a Washington amb plantejaments clars i que s'entenguin. Dir que som una nació, que tenim el dret d'autodeterminació i que volem exercir-lo, ho entén tothom a la primera. Dir que volem el concert econòmic, el traspàs de l'aeroport o que el català sigui oficial a Europa sense ser-ho a Espanya, no. Segurament és per això que hi ha hagut tantes dificultats per trobar aliats entre els Estats estrangers: perquè no entenien què és el que volíem.

No és aquí el lloc per estendre's en detalls d'aquesta acció diplomàtica; només direm que des dels 14 punts del president Wilson (del 1918!) fins avui totes les Administracions dels EUA han estat sensibles a plantejaments d'aquest tipus; i pel que fa a la UE, tret d'Espanya, França, Grècia i potser Itàlia o Polònia, no sembla que cap país hagi de ser gaire reticent a aquests plantejaments.

Per no parlar dels països sud-americans, on podem trobar la solidaritat dels que fa 150 anys van fer el mateix que nosaltres volem fer ara.

PROPOSTA DE FULL DE RUTA PER A LA INDEPENDÈNCIA

Les eleccions, un referèndum indirecte

Quin és el punt on es pot trencar la legalitat amb un mínim de costos? Sens dubte en unes eleccions al Parlament de Catalunya. Unes eleccions són un acte absolutament legal i inevitable: el que seria il·legal és no fer-les!

I si en unes eleccions lliures els ciutadans poden triar lliurement entre unes candidatures que porten en el seu programa proclamar la independència si obtenen una majoria suficient, i altres candidatures que es comprometen a votar que no, i tot i així donen aquesta majoria suficient a les candidatures favorables, estem davant d'un referèndum indirecte. Seria molt difícil poder negar la legitimitat democràtica de la decisió d'un Parlament sorgit en aquestes condicions; ens trobaríem en una situació paradoxal: es pretendria usar una legislació presumptament democràtica per impedir l'aplicació d'un principi democràtic essencial.

Sens dubte hi ha molts detalls jurídics a considerar, però el raonament bàsic és democràticament inatacable.

Tampoc no val dir que els partits que portessin aquesta proposta al seu programa es podrien ser il·legalitzats i no es podrien presentar a les eleccions perquè es proposen de cometre un delictes. En primer lloc és difícil argumentar que aplicar el dret d'autodeterminació sigui un delictes; a més l'hipotètic delictes no s'ha comès encara i no es pot condemnar ningú per un delictes no comès: fins i tot els mateixos promotors accepten que l'hipotètic delictes potser no s'arribi a cometre mai si aquestes forces no assoleixen la majoria suficient. Evidentment no es pot apel·lar a cap principi democràtic per negar a uns governants el dret (l'obligació, fins i tot) de fer precisament el que el poble ha decidit que s'ha de fer. I per descomptat el procés és impecablement democràtic i amb expressa exclusió de la violència.

Vet aquí doncs el famós *botonet*. No caldria demanar als ciutadans de a peu cap heroïtat. Res de sortir a posar-se davant dels tancs: n'hi hauria prou amb triar una o altra papereta en unes eleccions perfectament normals, com ja han fet manta vegades. La resta, les possibles heroïtats (i no sembla que haguessin de ser-ne gaires, ni gaire grans, ni res gaire diferent del que ja hem vist) serien feina dels polítics. A Espanya possiblement li agradaria poder tenir una reacció ferotge, però no arribaria la sang al riu: en parlarem més endavant.

Què és una majoria "suficient"?

Queda per resoldre què s'ha d'entendre per una majoria suficient. No hi ha dubte que una majoria indiscutiblement suficient seria 2/3 de la cambra, és a dir 90 diputats. Aquesta majoria seria immediata si el PSC se sumés junt amb CiU a la proposta; però fins i tot sense el PSC és possible.

Les tres forces que lògicament es podrien sumar més fàcilment a la proposta serien CiU, ERC i IC-V; doncs bé, el resultat de la suma d'aquestes tres forces des de l'any 1980 és:

ANY	Part.	CiU		ERC		PSUC/IC-V		TOTAL	
		% vots	Escons	% vots	Escons	% vots	Escons	% vots	Escons
1980	61,34%	27,83%	43	8,90%	14	18,77%	25	55,50%	82
1984	64,36%	46,80%	72	4,41%	5	5,58%	6	56,79%	83

PROPOSTA DE FULL DE RUTA PER A LA INDEPENDÈNCIA

1988	59,37%	45,72%	69	4,14%	6	7,76%	9	57,62%	84
1992	54,87%	46,19%	70	7,96%	11	6,50%	7	60,65%	88
1995	63,64%	40,95%	60	9,49%	13	9,71%	11	60,15%	84
1999	59,20%	37,70%	56	8,67%	12	2,51%	3 (*)	48,88%	71(*)
2003	62,54%	30,94%	46	16,44%	23	7,28%	9	54,66%	78
2006	56,04%	31,52%	48	14,03%	21	9,52%	12	55,07%	81

(*) Només s'han comptat els resultats de Barcelona, l'única circumscripció on IC-V es va presentar sola. Caldria afegir la seva contribució als resultats obtinguts junt amb el PSC a Girona, Lleida i Tarragona; en aquella legislatura el grup de IC-V tenia 5 diputats.

Certament mai no han assolit la suma de 90 escons, però tret del 2003 (i del cas especial del 1999) no han baixat mai de 80 diputats, i avui mateix és de 81; de fet, al 1992 hi van estar molt a prop. No sembla massa difícil arribar-hi per poc que s'aconsegueixi una mobilització popular al voltant de la idea.

Però no cal anar tan lluny: a Montenegro es va exigir que el referèndum fos aprovat per un 55% dels vots amb una participació mínima del 50%. Aquestes **condicions de Montenegro** també haurien de ser vàlides per a nosaltres. I aquestes condicions es compleixen de llarg fins i tot només amb els tres grups esmentats.

Al quadre de més amunt es veu que el 50% de participació s'ha superat sempre a Catalunya, de vegades de molt i per tant la primera condició es pot donar per feta. Pel que fa a la segona, el 55% dels vots, que traduït en escons vol dir entre 74 i 76 més o menys, també és una xifra que s'ha superat sistemàticament.

Evidentment, si el PSC s'afegís a aquesta suma es rebentaria literalment qualsevol límit exigible: només dir que el pitjor resultat d'aquesta *supersuma* va ser el 1980 (78% dels vots i 115 escons) seguit precisament de la legislatura actual (82% dels vots i 118 escons) i de la de 1999 (85% dels vots i 118 escons): estaríem parlant de majories superiors al 85% de la Cambra (115 escons).

En resum: les condicions de Montenegro, que haurien de ser el punt bàsic de referència, pràcticament **ja es compleixen ara**. Només cal posar-s'hi.

"Espanya no ens deixarà"

És lògic suposar que el que es proposa no agradarà a Espanya i és previsible que s'hi oposi amb totes les seves forces. De fet, l'*Espanya no ens deixarà* és i ha estat sempre el gran argument per ni tan sols intentar-ho. Però si analitzem amb fredor el problema, què podria fer Espanya en aquestes condicions?

L'article 8 de la Constitució teòricament legítima enviar-nos els tancs. Però l'Europa d'avui no és la dels anys 1930, ni tan sols la de la guerra freda; si la feina prèvia es fa ben feta i a algú de Madrid se li ocorre aplicar aquesta *solució*, encara estaran escalfant els motors que ja se'ls haurà dit des de Brussel·les, des de Washington o des dels dos llocs que ho deixin córrer.

PROPOSTA DE FULL DE RUTA PER A LA INDEPENDÈNCIA

Sens dubte hi haurà una reacció i alguns problemes, però no hem d'oblidar que el nostre món és el món i que el mercat espanyol és cada dia menys important per a Catalunya. Què més poden fer, tret d'això? Creieu que podrien fer gaire més del que ja han fet amb motiu de l'Estatut?

No hem d'oblidar tampoc que en un procés com aquest el més lògic és (seria preceptiu, de fet) que hi intervinguin mediadors internacionals, dels que el més immediat és la pròpia UE: no estarem sols i no podran fer el que vulguin.

Fins i tot podríem tenir alguna sorpresa: encara que no ho sembli, cada dia hi ha més gent a Espanya que ja n'està tipa de nosaltres i de la nostra reivindicació permanent!

En definitiva: hi haurà problemes i dificultats, cert, però **no hi ha motiu per tenir por.**

Resum i proposta final

En resum, tot aquest procés consta de dues parts:

I) Proposar a totes les forces polítiques de Catalunya que s'hi vulguin afegir, un pacte en aquests termes:

"Les forces polítiques que donen suport a aquest pacte es comprometen a que, si en les properes eleccions al Parlament de Catalunya assoleixen en conjunt un mínim del 55% dels vots amb una participació no inferior al 50%, presentaran i aprovaran una resolució que:

- a. proclami la independència de Catalunya com a nou Estat dins de la UE*
- b. assumeixi per al Parlament de Catalunya totes les funcions que corresponen al Parlament d'un Estat*
- c. atorgui al Govern de la Generalitat, constituït en govern provisional, les tasques executives del nou Estat Català*
- d. convoqui el poble de Catalunya a un referèndum de ratificació*

Si les dites forces polítiques no assoleixen la majoria indicada, queden lliures de tot compromís, i podran optar per la línia d'acció política que tinguin per més convenient."

II) Aquest pacte ha d'anar acompanyat, des d'ara i fins al dia de les eleccions, per una intensa activitat diplomàtica per garantir que, arribat el cas, les principals potències del nostre entorn (bàsicament els principals països de la UE i els EUA) reconeixeran la decisió del Parlament i actuaran en conseqüència segons les regles del dret internacional.

Amb tot això ben fet i una mica de sort, la independència és possible el 2010!